

Julkaistu Itä-Häme lehdessä 18.10.1997/Jorma Kaunojärvi

HP-47:n 50 vuoden taival

Monen lajin palloiluseurasta nuoriin satsaavaksi jalkapalloseuraksi



70-luvun pelaajat tapasivat toisensa kuukausi sitten ja testasivat vielä kerran taitonsa nuorempia vastaan.

Heinolan Palloilijat -47 eli tutummin HP-47 on pyörittänyt palloa jo 50 vuotta. Ikä täyttyi 4. maaliskuuta, mutta koska talvi on jalkapalloseuralle väärä aika juhlia ja kesällä on liian kiire itse toiminnassa, päätettiin juhlat pitää nyt syksyllä.

Pitkään HP-47 oli monipuolinen palloiluseura. Sen alkuvuosien lajeihin kuuluivat jääpallo, jääkiekko ja pesäpallo jalkapallon lisäksi. Ajan myötä muut lajit ovat karsiutuneet pois ja nykyisin painopiste on nuorison jalkapallovalmennuksessa ja -toiminnassa. Aikuisten joukkueet pelaavat IV divisioonassa.

Seuran varainhoitaja ja pitkäaikainen aktiivi Raimo Rasikannas kertoo pöytäkirjojen olevan tallessa perustavaa kokousta myöten. Niinpä seuran alkuaikojen vaiheita voi tutkia niiden avulla.

Vuonna 1947, kun seura perustettiin, oli raja TUL:n ja SVUL:n välillä jyrkkä. Heinolassa ei ollut ennestään TUL:n alaista palloiluseuraa, joten sellainen perustettiin. Valtalajit olivat aluksi jääpallo ja pesäpallo.

Jääpalloa pelattiin ensimmäisinä vuosina Kirkkolammen jäällä. Myöhemminkin turvaututtiin vuosia luonnon jäähän, vaikka se jäädytettiin kaukaloihin nykyisellä pesäpallokentällä. Peli vaihtui 50-luvun mittaan jääpallosta jääkiekoksi.

50-luvun lopulla seuran täytyi ratkaista, halusiko se jatkaa TUL:n sarjoissa vai pelata valtakunnallisissa palloilusarjoissa. HP-47 siirtyi pelaamaan niin pesäpalloa kuin jääkiekkoakin SVUL:n organisoimissa sarjoissa, ja TUL erotti seuran riveistään. Jalkapallon suhteen ei samanlaisia vaikeuksia ollut, Rasikannas toteaa.



Vanhimmassa seuran hallussa säilyneessä valokuvassa on HP-47:n jalkapallojoukkue 40 - ja 50 -lukujen taitteesta.

Lajit hupenivat

Jääpallo siis hiipui itsekseen kiinnostavamman lajin jääkiekon syrjäyttäessä sen. Pesäpallossa pelasivat sekä HP-47 että Heinolan Isku yhtä aikaa samassa sarjassa. Kun Heinolalle sitten avautui 1956 mahdollisuus nousta maakuntasarjasta Suomi-sarjaan, päättivät seurat yhdistää joukkueensa. Uutta yhdistelmää varten herätettiin henkiin kelloseppä Reino Mäntysen pöytälaatikosta HMP, Heinolan Maila-Pojat, joka itse asiassa oli perustettu kymmenen vuotta HP-47:ttä aikaisemmin, mutta uinunut välivuodet.

Jääkiekon tarinassa ratkaiseva vuosi oli puolestaan 1968. Kaupunginjohtaja Raimo Salmen toimiessa HP-47:n puheenjohtajana alkoivat seurassa jääkiekkoa harrastavat tuntea jalkapallon jarruttavaksi tekijäksi. Tuolloin sekä jalkapallojaostolla että jääkiekkojaostolla oli erillinen taloutensa. Jääkiekkojaosto oli velkaantunut Rytmiproomukokeilussa ja muissa vastaavissa.

Tilanne ratkaistiin niin, että jääkiekkoväki perusti uuden seuran, Peliitat, ja pääseura luovutti sille sarjapaikan Suomi-sarjassa saatuaan takeet, että jääkiekkojaoston velat matkasivat uuteen seuraan jääkiekon harrastajien mukana.

Mimmit riensivät futaamaan



Mimmifutis eli Heinolassa voimakkainta aikaansa 70-luvun alkuvuosina

HP-47:n toiminnan laimein aika sijoittuu välittömästi jääkiekkoväen lähdön jälkeen. Näiltä vuosilta ei aina ole tarkkaa tietoa toimihenkilöistäkään.

Kuitenkin ja 70-luvun puolivälissä seura eli jälleen täysillä, jalkapalloa ajatellen parhaita vuosia koko seuran historiassa. Miesjoukkue kipusi II-divisioonaan vuodeksi 1975 ja vaikka siellä ei pysytty, pelattiin III-divisioonassa monta hyvää kautta peräkkäin. Rasikannas muistelee vastustajiin lukeutuneen sellaisia nykyisin hyvin tunnettuja seuroja kuin FinnPa, HIFK ja KTP.

70-luvun alkupuoliskolla myös naiset innostuivat jalkapallosta ja Heinolaan saatiin pystyyn vahva mimmijoukkue. Se pelasi jopa I-divisioonassa, tosin aikana, jolloin koko mimmipalloilu oli Suomessa nuorta.

Sittemmin naisjalkapalloilu saavutti suorastaan räjähtävän suosionkasvun pääkaupunkiseudulla, mikä nopeasti nosti lajin tasoa. Heinolan mimmijoukkue ei pysynyt kehityksessä mukana, vaan harrastus alkoi hiipua. Kuitenkin vielä 1996 Heinolassa oli naisten jalkapallojoukkue koossa, mutta sarja jäi kesken pelaajapulan takia.

Rasikannas ja seuran sihteeri Rauno Matikainen uskovat, että naisjalkapalloon saataisiin eloa vieläkin, jos oli muutama asiastaan innostunut vetäjä. Neljä vetäjää riittäisi, tuumaa Matikainen. Rasikannas taas kummastelee, että naisjoukkue tarvitsee menestyäkseen ehdottomasti miesvetäjän.

Painopiste nuorissa

Edustusjoukkueen osalta 80-luku merkitsi poukkoilua III- ja IV- divisioonan välillä. Jalkapalloseurojen määrän voimakkaasti kasvaessa Suomessa myös kilpailu koveni. Rekisteröityjä pelaajia oli joku vuosi sitten 75 000 ja tänä vuonna 95 000.

Uudet lajit salibandy, kaukalopallo ja amerikkalainen jalkapallo imevät väkeä perinteiseltä jalkapallolta. Silti harrastajia riittää.

HP-47 jäsenmäärä on pysynyt melko tasaisesti 200-250:ssä. Viime vuosina toiminta on painottunut nuoriin. Rauno Matikainen kertoo tänä kesänä nuorten pelanneen sarjoja seitsemällä joukkueella ja lisäksi kaikkein nuorimmat, 90 –luvulla syntyneet kävivät jalkapallokoulua ja pelasivat turnauksia.

Ensi kautta varten treenaus yhä tehostuu. Tähän asti nuorimpien treenejä on ollut vain sulan maan aikaan, mutta nyt alkavat marraskuun alusta ympärivuotiset harjoitukset -91 ja sen jälkeen syntyneillekin.

Matikainen on havainnut juniorien taustajoukkojen hoitavan oman osuutensa ikäluokka ikäluokalta paremmin. Toisaalta nuorten omistajien asenteissa on eroa. Kymmenvuotiaat näyttävät mielellään vanhemmilleen osaamistaan, 15- vuotiaat eivät tahdo sietää vanhempinsa läsnäoloa kentän laidalla ensinkään.

Seuran vetäjien vastuu kasvaa tällöin, kuljetusapuakaan ei enää saa vanhemmilta täydentää Rasikannas.

30 000 km bussilla vuodessa

Heinola siirtyi muutama vuosi sitten SPL:n Lahden piiristä Kaakkois-Suomen piiriin. Matkustamista riittää, kun Saimaata kierretään vuoroin Imatralla ja vuoroin Savonlinnaan päin. Lahden piiri sulautui toisaalta yhteen Keski-Uudenmaan kanssa, joten pitkiä olisivat pelimatkat Hankoonkin. Nyt piiriraja kulkee juuri Heinolan ja Nastolan välistä.

HP-47:n joukkueiden reissaamista helpottaa oma bussi, nyt jo kuudes järjestyksessä. Ensimmäinen hankittiin Hannu Piekäisen puheenjohtajakaudella 1973.

Raimo Rasikannas on laskenut, että bussilla ajetaan pelireissuja vuosittain 30 000 kilometriä. Osa vanhemmista pelaajista ei rakasta istumista kuumassa bussissa, joten tämäkin voi vaikuttaa seuran miesjoukkueen pysyttelemiseen lyhytmatkaisemmassa IV-divisioonassa.

Miesjoukkueita on tosin tällä hetkellä kaksi. Toisessa pelaavat vanhempi edustusmiehistö ja toinen on tarkoitettu nuorille miehille. Kaikkiaan aikuisia pelaajia on 40.

Pitäisi löytää riittävästi kunnianhimoisia kavereita, jotta voitaisiin perustaa yksi hyvä edustusjoukkue, Matikainen sanoo. Nuoret muuttavat kuitenkin monesti paikkakuntaa saatuaan valkolakin päähänsä.

Palkintopysti pirstaleiksi

Seura on vuosien mittaan kasvattanut hyviä pelaajia isommille jalkapallopaikkakunnille. Mestaruussarjaan asti ovat muiden joukkueiden riveissä yltäneet Sakari Nieminen Upon Pallossa ja Vesa Tyrväinen reippaassa. Myös nykyisen poliittisella kentällä kikkaileva Risto E.J. Penttilä ennätti hakea kokemusta HP-47:n riveistä vaihtomiehenä 1974-75 ennen kuin meni Reippaaseen.

Vuodesta 1963 lähtien on kauden paras palloilija palkittu kaikkina muina vuosina paitsi 1988, jolloin parasta ei kyetty nimeämään. Kiertopalkintoon liittyy erikoinen anekdootti. Kipsipatsaan hankki HP-47:lle Vesa Ketola. Kun se sitten vuonna 1977 oli annettu Vesa Tyrväiselle, tämä säilytti sitä asuntonsa ikkunalaudalla. Heinolanhovin räjähtäessä ikkuna pirstoutui ja myös kipsipysti mureni useaksi kappaleeksi.

Jatkossa on kiertopalkintona ollut pienempi pytty. Seuran parhaat palloilijat ovat olleet 1963 Juhani Leppä, 1964 Terho Montonen, 1965 Timo Sammalkorpi, 1966 Timo Sammalkorpi, 1967 Raimo Rasikannas, 1968 Sakari Nieminen, 1969 Juhani Leppä, 1970 Juhani Leppä, 1971 Juhani Leppä, 1972 Hannu Aalto, 1973 Oiva Ojanperä, 1974 Sakari Nieminen, 1975 Pekka Sippo, 1976 Heikki Blomster, 1977 Vesa Tyrväinen, 1978 Kari Nieminen, 1979 Jarmo Valojää, 1980 Teijo Hölttä, 1981 Jari Huttunen, 1982 Pekka Finni, 1983 Juha Mallat, 1984 Heikki Blomster, 1985 Juha Mallat, 1986 Kari Laitinen, 1987 Harri Hämäläinen, 1989 Esa Manselius, 1990 Börje Walther, 1991 Juha Mallat, 1992 Esa Manselius, 1993 Juha Mallat, 1994 Jari Elo 1995 Jari Elo, 1996 Hannu Kenakkala.

Talous tasapainossa

HP-47:n periaatteena on ollut välttää velkaantumista. Tulot on saatu pääsymaksuista ja talkoilla on tehty töitä seuran eteen. Liiketoimintaa ei ole harjoitettu.

Seura ei ole varakas, mutta emmepä ole kenellekään velkaakaan, Rasikannas tyytyväisenä toteaa. Vuotuinen budjetti liikkuu 200 000 – 250 000 markan lukemissa. Rauno Matikainen kuvaa seuran vilkasta toimintaa numeroin, viime vuonna kertyi 825 ohjattua käyntiä harjoituksissa ja pelattiin 350 ottelua. Jos keskimäärin lasketaan 16 hengen olleen näissä mukana, on seura liikuttanut 5 500 heinolalaista.

Seuran alkuvuosina puheenjohtajana toimi Emil Valve 1947-1949. Häntä seurasivat Paavo Ilo 1950, Teuvo Vanne 1951, Jaakko Hietaniemi 1952-55, Väinö Ikonen 1956-58, Veli Kuusela 1959, Hietaniemi uudelleen 1960, Olavi Vihko 1961-1963, Teuvo Vanne 1964-65, Raimo Salmi 1966-68, Aarne Suni 1969-70, Paavo Partanen 1971-72, Hannu Piekäinen 1973-74, Erkkö Virtanen 1975-1979, Pentti Pekkanen 1980-1989, Seppo Ruuskanen 1990-1995 ja Pentti Suursalmi 1996-.

Muita pitkäaikaisia toimihenkilöitä ovat olleet Raimo Rasikannas, sihteerinä 15 vuotta 1974-1977 ja 1979-1989 ja varainhoitajana vuodesta 1978 alkaen edelleen. Rauno Matikainen sihteerinä koko 90-luvun, Juhani Ollilainen varapuheenjohtajana 1980-1984, Seppo Ruuskanen varapuheenjohtajana 1985-1989, Markku Ojansivu varapuheenjohtajana 1992-, Teuvo Vanne varainhoitajana 1947-1951 ja Reino Ylönen varainhoitajana 1956-1960.



Varainhoitaja Raimo Rasikannas (vas.) ja sihteeri Rauno Matikainen tarkastelevat HP-47:n toiminnasta vuosien mittaan otettuja valokuvia.